

❖ کارهای که به هنگام احتضار سنت است:

- (۱) تلقین کردن «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ».
- (۲) برای بیمار دعای خیر کنند.
- (۳) اما در مورد خواندن سوره «یاسین» و رو به قبله کردن بیمار، حدیث صحیحی وجود ندارد.

❖ مسئولیت اطرافیان پس از وفات بیمار:

- (۱) چشم هایش را ببندند و برایش دعای خیر کنند.
- (۲) تمام بدن میت را با پارچه ای بپوشانند.
- (۳) پس از فوت میت فوراً باید اطرافیان جهت تغسیل و تکفین وی اقدام نمایند، مبادا جنازه متعفن شود.
- (۴) میت را باید در شهری که فوت کرده به خاک سپرد. زیرا انتقال میت از شهری به شهر دیگر جایز نیست.

❖ وقتی خبر فوت کسی به خویشاوندانش

می رسد، دو چیز بر آنها واجب می گردد:

- (۱) صبر و رضا بر قضا و قدر الهی.
 - (۲) مسئولیت دیگری که بر خویشاوندان واجب می گردد، اِسْتَرْجَاعُ است (إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ).
- و علاوه بر آن این دعا را نیز بخواند: «اللَّهُمَّ اجْرُنِي فِي مُصِيبِي، وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا» پروردگارا! در برابر این مصیبت به من اجر بده و بهتر از آن را نصیب بفرما.

❖ آنچه بر خویشاوندان میت حرام است:

- (۱) نوحه خوانی.
- (۲) زدن به سر و صورت و چاک کردن سینه.
- (۳) کندن موها و پریشان کردن آنها.
- (۴) پوشیدن لباس سیاه.

❖ غسل دادن میت:

وقتی کسی فوت کرد، قبل از هر کاری باید وی را غسل داد.

حداقل غسل میت:

- (۱) نجاست از روی جسد میت زدوده شود.
- (۲) بر تمامی بدن یک بار آب جاری شود.

روش کامل غسل میت:

این روش به سنت نزدیک تر است:

- (۱) نیت (غاسل بگوید نیت دارم غسل این میت را بجایی آورم)
- (۲) حداقل سه بار، و در صورت نیاز بیشتر غسل داده شود.
- (۳) غسل را از سمت راست و از اعضای وضوی میت شروع کنند.
- (۴) تعداد غسل ها فرد باشد نه زوج. (۳-۵-۷)
- (۵) میت مرد را مردان، و میت زن را زنان غسل دهند.
- (۶) پس از درآوردن لباس های میت با پارچه ای عورتش را بپوشانند.
- (۷) غسل دهنده نیز با پارچه یا دستکش میت را غسل دهد.
- (۸) برای نظافت بیشتر با شامپو، صابون و امثال آن غسل داده شود.
- (۹) با آخرین آب غسلش، مقداری مواد خوشبو مخلوط گردد.
- (۱۰) گیسوهای زن را باز کنند و خوب شستشو دهند.
- (۱۱) موهای میت را (زن یا مرد) شانه بزنند.
- (۱۲) موهای زن را به سه قسمت تقسیم کنند.
- (۱۳) زن و شوهر می توانند یکدیگر را غسل دهند و هیچگونه مانعی وجود ندارد.
- (۱۴) میت را کسی غسل دهد که احکام آن را بهتر می داند، و بهتر است از نزدیکان وی باشد.

❖ تکفین میت:

- پس از غسل دادن میت، واجب است که او را کفن کنند.
- حداقل کفن:** پوشاندن تمام بدن میت با یک پارچه است.

شکل کامل کفن به این صورت است:

- (۱) لازم است کفن از مال میت تهیه شود.
- (۲) بهتر است که کفن بزرگ و گشاد باشد و تمام بدن میت را بپوشاند.
- (۳) کفن باید از جنسی باشد که پوشاندن آن در هنگام زنده بودن جایز باشد، پس کفن در لباس ابریشمی یا حریر جایز نیست.

(۴) سفید بودن و خوشبو کردن کفن مستحب است.

(۵) کفن گران قیمت کراهت دارد.

(۵) مستحب است که کفن مرد سه تکه باشد، به این صورت که سراسر مرده را بپوشاند.

(۶) مستحب است کفن زن پنج تکه:

الف) یک تکه ی آن از ناف تا قوزک پا را بپوشاند.

ب) پیراهنی که سر تا پای مرده را بپوشاند.

ج) روسری بزرگ برای پوشاندن سر.

د) و دو تکه ی آن که سراسر جسدش را بپوشاند.

❖ نماز میت:

نماز خواندن بر میت مسلمان، فرض کفایه است. چهار تکبیر دارد و سجده و رکوع ندارد، و به این صورت است:

- (۱) نیت (نیت دارم نماز این میت را که فرض کفایی است بخوانم). «الله أكبر»
- (۲) سوره فاتحه را بخواند. «الله أكبر»
- (۳) خواندن صلوات بر پیامبر. (افضل صلوات، صلوات ابراهیمی است): «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَي إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَي مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَي إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ» بخاری / ۳۳۷۰ «الله أكبر»

(۴) دعا برای میت: حداقل دعا این است؛ برای مرد «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمَهُ» برای زن «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهَا وَارْحَمَهَا»

شکل کامل دعا: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا، وَشَاهِدِنَا وَعَائِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا، اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَي الْإِسْلَامِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَي الْإِيمَانِ» «الله أكبر»

(بار خدایا! زنده ی و مرده ی ما، کوچک و بزرگ ما، مرد و زن ما و حاضر و غایب ما را ببخش و بیمارز؛ پروردگارا! هر کس از ما را زنده گرداندی، او را بر دین اسلام زنده گردان و هر کدام از ما را می میرانی، بر ایمان بمیران)

حق و حقوق مردگان

کتاب نفوس طایفه الموت نعم الیها ترهبون

❖ پرداختن فوری بدهی های میت:

بازماندگان میت، باید فوراً برای پرداخت بدهی های میت از مالش مبادرت ورزند. حتی اگر تمام ثروتش در این راه صرف شود.

عَنْ سَمُرَةَ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى الْفَجْرَ، فَقَالَ: «هَاهُنَا مِنْ بَنِي فَلَانٍ أَحَدًا؟» ثَلَاثًا، فَقَالَ رَجُلٌ: أَنَا، فَقَالَ: «إِنَّ صَاحِبِكُمْ مَحْبُوسٌ عَنِ الْجَنَّةِ بِدَيْنِهِ» (سلسلة الأحاديث الصحيحة الباني/ ۳۴۱۵)

از سمره رضی الله عنه روایت است: که پیامبر خدا (روزی) بعد از نماز صبح فرمود: آیا از فلان طایفه کسی اینجا حضور دارد؟ (همه سکوت اختیار نمودند) رسول الله (ص) سه بار سؤالش را تکرار نمود ولی کسی جواب نداد. سرانجام مردی گفت: من از آن طایفه هستم سپس رسول الله (ص) فرمود: فلان شخص که از طایفه شماست بخاطر بدهی هایش از رفتن به بهشت منع شده است.

❖ انجام دادن مواردی که بعد از دفن مستحب است:

- ۱) به اتفاق علماء تعزیه و تسلیت گفتن به باز ماندگان مرده تا سه روز مستحب است.
- ۲) دعای خیر برای اموات.
- ۳) صدقات و خیرات.
- ۴) از میت به نیکی یاد کردن.
- ۵) کاری نکنیم که دیگران پدر و مادر مان را لعنت کنند.
- ۶) عمل کردن به وصیت های میت.
- ۷) زیارت قبور.

قبل از آمدن ملک الموت چهار قاصد از طرفش می آید که خبر می دهند هان مردنت نزدیک است:

- ۱) موی سفید (۲) مرگ خویشان و نزدیکان
- ۳) بیماری (۴) دیدن قبر آشنایان

خبر!!! خبر!!! خبر!!!

نوگرا ساتی برای نواندیشان

www.eslahe.com

۵) سپس نماز گزار تکبیر چهارم را گفته و بعد از آن بگوید: «اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا تَفْتِنَّا بَعْدَهُ»
خدا یا! ما را از اجر او محروم نکن و بعد از او ما را (به گناه و گمراهی) مبتلا نکن!

در آخر مثل سلام گفتن نماز ها به طرف راست و چپ سلام دهد.

نکته: هنگام گفتن تکبیرات دست ها را تا نرمه ی گوش بلند کنید.

نکته مهم: سنت موکده است که نماز میت با جماعت و

به سه صف خوانده شود: اگر نماز میت بدون جماعت خوانده شود فرض، ساقط می گردد. اما بخاطر ترک جماعت، مردم گناهکار می شوند. امام نووی می فرماید: اجماع مسلمانان بر آن است که نماز میت با جماعت خوانده شود. (المجموع)

حداقل تعداد شرکت کنندگان در نماز میت، سه نفر باشد.

کثرت حضور نماز گزاران منفعتی برای میت است.

❖ تشییع و حمل جنازه:

یکی از حق و حقوق میت بر مسلمانان آن است که: جنازه اش را حمل و تشییع کنند و این کار اجر و ثواب زیادی دارد. البته این فضیلت تنها برای مردان است نه زنان.

❖ اعمالی که در تشییع جنازه حرام است:

- ۱) گریه کردن با صدای بلند.
- ۲) نوحه خوانی.
- ۳) و بدتر از این ها، تشییع جنازه همراه با دُهل، سرود، موسیقی و دف زنی باشد.

نکته: امام نووی فرموده: حق این است که هنگام

تشییع جنازه سکوت اختیار شود. زیرا عمل سَلَف و

صحابه چنین بوده است. بنابراین نباید با صدای

بلند ذکر (لا إله الا الله) را گفت.